

rozhodnutím, jež jest povahy konstitutivní, tedy dnem 16. listopadu 1928, nastal právní poměr rozlučeného manželství a teprve tímto dnem zanikl podle § 1266 obč. zák. nárok žalobkyně proti žalovanému na poskytování výživného z důvodu §§ 91, 1264 obč. zák. Nárok žalobkyně proti žalovanému na poskytování slušného výživného ode dne podání souzené žaloby až do pravoplatnosti výroku o rozluce, zůstal tímto výrokem nedotčen. V tomto mezidobí byl právní poměr ten, že manželství bylo z viny žalovaného rozvedeno a že tudíž po tuto dobu měla žalobkyně nárok na slušné výživné podle §§ 91, 1264 obč. zák. Na tomto právním poměru nezměnilo se nic tím, že ve sporu souzeném bylo zatímním opatřením ze dne 7. května 1926 podle § 382 čís. 8 ex. ř. žalovanému uloženo, by žalobkyni platil až do ukončení tohoto sporu prozatímní výživné 250 Kč měsíčně. Tento závazek žalovaného uložený mu jen prozatímně nevyrovnává nijak nárok žalobkyně na výživné, jehož se souzenou žalobou domáhá a nepředbíhá rozhodnutí o tomto nároku. Nižší soudy tudíž neprávem zamítly žalobu ohledně požadovaného výživného za dobu ode dne 23. února 1926 do dne 16. listopadu 1928 a, poněvadž se svého nesprávného právního stanoviska nezjistily skutkový základ, na němž by bylo lze o žalobním nároku v těchto mezích rozhodnouti, nezbylo než vyhověti dovolání v tomto směru, rozsudky obou nižších stolic v těchto mezích zrušiti a soudu první stolice, na nějž se věc odkazuje, uložit, aby o žalobním nároku v těchto mezích dále jednal a znovu rozhodl (§ 510 c. ř. s.).

Čís. 9713.

Majitel směnky nevstupuje do obecnoprávního poměru smluvního (rukojemství) tím, že prostě směnku přejímá. Převzetím směnky zakládá se jen směnečný právní poměr, leda že by strany zamýšlely něco jiného.

(Rozh. ze dne 8. března 1930, Rv I 255/30).

Směnečný platební příkaz proti přijateli směnky ponechal procesní soud první stolice v platnosti, nevyhověv námitkám žalovaného. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Hlavním důvodem, pro který dovolatel napadá odvolací rozsudek, jest, že nižší soudy pokládaly za opožděnou námitku, že žalobkyně věděla při nabytí směnky, že ji žalovaný podepsal jen pod podmínkou neuplatnění před skončením společenského poměru mezi Bruno S-em a Leopoldem H-em. Dovolatel míní neprávem, že tato námitka jest v jeho směnečných námitkách. Tam tvrdil, že Leopold H. slíbil Bruno

S-ovi zvýšení společenského vkladu, když žalovaný podepíše směnku na 60.000 Kč jako rukojmí, a že se H. zavázal, že směnka bude splatna až po skončení společenského poměru a nijak dříve než za šest měsíců. Na to prý podepsal žalovaný směnku na 60.000 Kč, jinak nevyplněnou, směnku nepřevzal prý H., nýbrž žalobkyně, která prý tím vstoupila do smlouvy žalovaného s H-em, vyplativši zvýšení vkladu a tím prý povstal přímý smluvní poměr žalobkyně se žalovaným. Žalovaný prý nezmocnil žalobkyni k libovolnému vyplnění směnky, zejména ohledně data vystavení a splatnosti, a proto nesměla ji vyplnit se splatností před skončením společenského poměru, který dosud skončen není. Tím tvrdil sice dovolatel, že žalobkyně vstoupila převzetím směnky do jeho ručitélského poměru a že vyplnila směnku bez plné moci, ale netvrdil, že věděla o úmluvě, když směnku přijímala, a že ji proto vědomě uplatňuje protiprávně. Protiprávnost vyplnění a uplatnění směnky odvozoval dovolatel z toho, že převzetím směnky vstoupila žalobkyně v jeho rukojemský poměr k H-ovi, nikoli z její vědomosti o dohodě s H-em. To je něco podstatně jiného a proto nelze pozdější tvrzení, že Leopold H. uvědomil žalobkyni, že směnka má být splatna až po skončení společenského poměru, pokládati za dolíčení námitek přednesených ve směnečných námitkách. Pozdější přednes zakládal skutkově Istivost vyplnění směnky z důvodu vědomosti o smlouvě o splatnosti po skončení společenského poměru, přednes ve směnečných námitkách protismluvnost vyplnění z důvodu vstupu žalobkyně do rukojemské smlouvy následkem převzetí směnky. Tím, že žalobkyně prostě převzala žalobní směnku, nevstoupila nijak do rukojemské smlouvy. Dovolatel, podepsav směnku nevyplněnou, zmocnil nabyvatele k vyplnění. Ovšem nesměl nabyvatel tak učiniti proti úmluvě s podpisatelem nebo proti úmluvě s jinými osobami, o níž věděl nebo věděti musil (§ 6 směn. zák.). Žalovaný netvrdil v námitkách obmyslnost vyplnění v posléz naznačeném směru, nýbrž jen protismluvnost, kterou odůvodňoval vstupem žalobkyně do rukojemské smlouvy. Ale vstup takový pouhým převzetím směnky nenastává. Majitel směnky nevstupuje do obecnoprávního poměru smluvního tím, že prostě směnku přijímá, nýbrž převzetím směnky zakládá se jen směnečný poměr právní, leda že by strany ovšem zamýšlely něco jiného. To však nebylo tvrzeno. Dovolatel se tedy marně snaží dolíčiti, že jeho pozdější přednes jest jen provedením směnečných námitek, a není opodstatněna výtka nesprávného právního posouzení ani vadnosti odvolacího řízení z toho důvodu, že nebyla zjišťována úmluva dovolatelova s Leopoldem H-em a její sdělení žalobkyni. Ani proto není odvolací řízení vadné, že nebyl proveden důkaz o tom, že se Bruno S. nedopustil nepravidelností v obchodě. Žalovaný neuvedl v námitkách, že směnka byla vyplněna proti smlouvě z tohoto důvodu. Předmětem jednání ve směnečném sporu jest jen obsah námitek (§§ 559 a 552 c. ř. s.) a soud prvé stolice ani se neměl obíratí tím, co žalobkyně později přednesla o úmluvě o vyplnění smenek, tvrdíc ovšem správnost vyplnění, co však nebylo namítáno ve směnečných námitkách, ale co žalovaný teprve k přednesu žalobkyně namítal při jednání, tedy opožděně.